

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.10.15 Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 28 marca 2024 r.

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 261).

Obowiązki wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 15 kwietnia 2024 r.

Spis treści

I. Słownik pojęć	4
II. Wykaz skrótów	5
III. Informacje ogólne	6
IV. Przyznawanie pomocy	6
IV.1. Warunki podmiotowe	7
IV.2. Warunki przedmiotowe	7
IV.3. Kryteria wyboru operacji	9
V. Wypłata pomocy	12
VI. Zobowiązania w okresie związania celem	12
VII. Zwrot pomocy	13
Załącznik – Wymagania dotyczące wybiegów dla bydła oraz zbiorników na odcieki z tych wybiegów	14

I. Słownik pojęć

beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc

bydło – bydło domowe (*Bos taurus*)

gospodarstwo – gospodarstwo, o którym mowa w art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2021/2115, przy czym do składników wykorzystywanych do działalności rolniczej i zarządzanych przez rolnika zalicza się składniki materialne i niematerialne, jeżeli stanowią zorganizowaną całość gospodarczą

komputerowa baza danych – baza danych prowadzona przez ARiMR, zawierająca informacje dotyczące identyfikacji zwierząt i siedzib stad tych zwierząt, wykorzystywana do ustalenia miejsc pobytu i przemieszczeń zwierząt na podstawie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

metody ekologiczne – prowadzenie produkcji zgodnie z metodami ekologicznymi określonymi w rozporządzeniu 2018/848

nawozy naturalne – nawozy, o których mowa w art. 16 pkt 30b ustawy Prawo wodne

liczba zwierząt w przeliczeniu na DJP – liczba odpowiednio świń lub bydła wyrażona w DJP, ustalona zgodnie z załącznikiem nr 4 do „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”

odciek z wybiegu dla bydła – odciek powstający z nawozów naturalnych będących pochodną obecności zwierząt na wybiegu oraz wody opadowej lub roztopowej znajdującej się na wybiegu

okres konwersji – okres konwersji w rozumieniu rozporządzenia 2018/848

okres związania celem – okres po wypłacie pomocy, w trakcie którego beneficjent powinien utrzymać spełnianie warunków przyznania i wypłaty pomocy oraz realizować lub zrealizować określone zobowiązania w ramach danej interwencji PS WPR

produkt ekologiczny – produkt ekologiczny w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2018/848

rolnik – rolnik w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115, którego gospodarstwo jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

świnia – świnia domowa (*Sus scrofa* spp. *domestica*)

wnioskodawca – podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy

wytyczne podstawowe – wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

II. Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

DJP – duża jednostka przeliczeniowa

I.10.15 – interwencja Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń w ramach PS WPR

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

rozporządzenie 2018/848 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

umowa – umowa o przyznaniu pomocy, o której mowa w ustawie PS WPR

ustawa Prawo wodne – ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne

ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

WOP – wniosek o płatność

WOPP – wniosek o przyznanie pomocy

III. Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do I.10.15.
2. Niniejsze wytyczne określają:
 - 1) warunki przyznawania pomocy;
 - 2) kryteria wyboru operacji wraz z określeniem minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy oraz kryteriami rozstrzygającymi;
 - 3) warunki realizacji operacji;
 - 4) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc, maksymalną wysokość pomocy oraz maksymalny dopuszczalny poziom pomocy;
 - 5) warunki wypłaty pomocy;
 - 6) zobowiązania w okresie związania celem;
 - 7) warunki zwrotu wypłaconej pomocy.
3. Pomoc realizuje cel szczegółowy WPR: „poprawa reagowania rolnictwa Unii na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym w zakresie żywności wysokiej jakości, bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i produkowanej w zrównoważony sposób, w zakresie zmniejszenia marnowania żywności, zwiększenia dobrostanu zwierząt i zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe”.
4. Niniejsze wytyczne zostały wydane w celu prawidłowej realizacji zadań przez ARiMR związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy finansowej, w szczególności w celu opracowania ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy.

IV. Przyznawanie pomocy

1. Pomoc przyznaje się:
 - 1) rolnikowi;
 - 2) w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta;
 - 3) w wysokości do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 4) na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł;

- 5) do maksymalnej wysokości 150 tys. zł, udzielonej beneficjentowi i na jedno gospodarstwo w ramach I.10.15, w okresie realizacji PS WPR.
2. Przy ustalaniu maksymalnej wysokości pomocy, uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej w ramach operacji zrealizowanych i kwot pomocy przyznanej w ramach operacji niezakończonych współwłaścicielowi lub współposiadaczowi nieruchomości objętej inwestycją.
3. Ocena WOPP jest przeprowadzana z zastosowaniem preselekcji określonej w wytycznych podstawowych.
4. Pomoc przyznaje się, jeżeli operacja będzie realizowana bez podziału na etapy i maksymalny okres realizacji operacji wyniesie 24 miesiące od dnia zawarcia umowy.
5. Pomoc może być przyznana następcy prawnemu beneficjenta lub nabywcy całości albo części gospodarstwa beneficjenta na zasadach określonych w wytycznych podstawowych.
6. Pomoc dotyczy operacji mających na celu poprawę dobrostanu zwierząt w zakresie:
 - 1) zapewnienia bydłu dostępu do środowiska zewnętrznego;
 - 2) poprawy zdrowotności oraz ograniczenie stresu termicznego bydła i świń.

IV.1. Warunki podmiotowe

1. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca w okresie co najmniej ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru WOPP, prowadził produkcję zwierzęcą w zakresie chowu lub hodowli świń lub chowu lub hodowli bydła, w swoim gospodarstwie, a liczba zwierząt w przeliczeniu na DJP wynosi nie mniej niż 5 DJP, odrębnie w zakresie każdego z gatunków objętego operacją.

IV.2. Warunki przedmiotowe

1. Pomoc dotyczy inwestycji materialnych i niematerialnych w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie minimalne normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa.
2. Pomoc przyznaje się na operacje w zakresie dobrostanu zwierząt obejmujące:

- 1) budowę lub przebudowę wybiegów dla bydła spełniających warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych;
 - 2) budowę lub przebudowę zbiorników na odcieki z wybiegu dla bydła spełniających warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych, jeżeli operacja obejmuje również budowę lub przebudowę tych wybiegów;
 - 3) wyposażenie pastwisk umożliwiających bezwiewiowy wypas bydła w tym:
 - a) zakup pastuchów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich prawidłowego funkcjonowania, np. akumulatory, panele słoneczne przeznaczone do ładowania akumulatorów, słupki, systemy bramowe,
 - b) budowę, przebudowę wodopojów lub zakup mobilnych poidel, gwarantujących zbiorowy dostęp zwierząt do wody na pastwisku;
 - 4) zakup budek do grupowego odchowu cieląt do 8 tygodnia życia wraz z przestrzenią ruchową;
 - 5) zakup zautomatyzowanych instalacji poprawiających mikroklimat w budynkach inwentarskich, w tym: instalacji do ogrzewania lub chłodzenia pomieszczeń, systemów wentylacji, systemów wentylacji awaryjnej, systemów pomiarowych lub kontrolujących obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów, systemów alarmowych sygnalizujących awarię;
 - 6) zakup systemów zarządzania stadem lub dojem, w szczególności kamery monitorujące zachowania zwierząt, czujniki mierzące liczbę komórek somatycznych, zawartość białka i tłuszczu w trakcie doju oraz pozwalających na wczesne wykrywanie schorzeń metabolicznych i mastitis z oprogramowaniem i identyfikacją zwierząt za pomocą sygnałów cyfrowych;
 - 7) zakup autonomicznych, samobieżnych urządzeń do czyszczenia podłóg w budynkach inwentarskich, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt objętych inwestycją;
 - 8) zakup czochradeł, w ilości jedno czochradło na:
 - a) nie więcej niż 60 sztuk bydła w wieku powyżej 12 miesięcy,
 - b) jeden kojec w przypadku świń utrzymywanych pojedynczo,
 - c) nie więcej niż 10 sztuk świń w przypadku świń utrzymywanych grupowo.
3. Do wartości niematerialnych i prawnych dotyczących kosztów, zalicza się w szczególności autorskie prawa majątkowe i pokrewne, licencje, patentów know-how. Nabyciu programów komputerowych towarzyszy przeniesienie autorskich

praw majątkowych (umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych) do takich programów lub udzielenie licencji (umowa licencyjna) na korzystanie z tych programów. Oprogramowanie, z nabyciem którego nie łączy się uzyskanie licencji lub autorskich praw do programu, nie jest zaliczane do wartości niematerialnych i prawnych, nawet gdy będzie wykorzystywane przez okres związania celem.

4. W przypadku:

- 1) inwestycji trwale związanych z nieruchomością pomocą mogą być objęte inwestycje położone na gruntach wchodzących w skład gospodarstwa, które stanowią przedmiot:
 - a) własności wnioskodawcy lub
 - b) użytkowania wieczystego;
- 2) inwestycji niezwiązanych trwale z nieruchomością pomocą mogą być objęte inwestycje położone na gruntach wchodzących w skład gospodarstwa, które stanowią przedmiot:
 - a) własności wnioskodawcy lub
 - b) użytkowania wieczystego, lub
 - c) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na czas nieoznaczony albo na okres co najmniej 8 lat liczony od dnia złożenia WOPP i obowiązuje od dnia złożenia WOPP, lub
 - d) dzierżawy od innych podmiotów niż wymienione w lit. c, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
 - w formie aktu notarialnego albo z datą pewną oraz
 - na okres co najmniej 8 lat liczony od dnia złożenia WOPP i obowiązuje od dnia złożenia WOPP.

IV.3. Kryteria wyboru operacji

1. Jeżeli:

- 1) liczba świń w przeliczeniu na DJP, utrzymywanych w gospodarstwie, w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru WOPP, wynosi:
 - a) nie mniej niż 5 DJP i nie więcej niż 30 DJP – przyznaje się 1 punkt,
 - b) powyżej 30 DJP i nie więcej niż 60 DJP – przyznaje się 4 punkty,

- c) powyżej 60 DJP i nie więcej niż 100 DJP – przyznaje się 3 punkty,
 - d) powyżej 100 DJP i nie więcej niż 150 DJP – przyznaje się 2 punkty,
 - e) powyżej 150 DJP i nie więcej niż 210 DJP – przyznaje się 1 punkt;
- 2) liczba bydła w przeliczeniu na DJP, utrzymywanych w gospodarstwie, w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym przypada dzień rozpoczęcia terminu naboru WOPP, wynosi:
- a) nie mniej niż 5 DJP i nie więcej niż 30 DJP – przyznaje się 1 punkt,
 - b) powyżej 30 DJP i nie więcej niż 60 DJP – przyznaje się 4 punkty,
 - c) powyżej 60 DJP i nie więcej niż 100 DJP – przyznaje się 3 punkty,
 - d) powyżej 100 DJP i nie więcej niż 150 DJP – przyznaje się 2 punkty;
- 3) operacja dotyczy budowy lub przebudowy wybiegów dla bydła spełniających warunki określone w załączniku do niniejszych wytycznych – przyznaje się 5 punktów;
- 4) operacja dotyczy wyposażenia pastwisk umożliwiających bezwiewiowy wypas bydła – przyznaje się 3 punkty;
- 5) operacja dotyczy zakupu budek do grupowego odchowu cieląt do 8 tygodnia życia wraz z przestrzenią ruchową – przyznaje się 2 punkty;
- 6) wnioskodawca prowadzi chów lub hodowlę świń lub chów lub hodowlę bydła zgodnie z metodami ekologicznymi i jest w okresie konwersji w zakresie gatunku objętego inwestycją – przyznaje się 2 punkty;
- 7) wnioskodawca prowadzi chów lub hodowlę zwierząt objętych inwestycją, zgodnie z metodami ekologicznymi i wytwarza produkt ekologiczny w zakresie tego gatunku – przyznaje się 3 punkty;
- 8) operacja obejmuje inwestycje z zastosowaniem rozwiązań cyfrowych w zakresie dobrostanu zwierząt – przyznaje się 1 punkt;
- 9) operacja uwzględnia zakup maszyn lub urządzeń wykorzystujących energię pochodzącą z odnawialnych źródeł, która wytwarzana jest w tym gospodarstwie – przyznaje się 1 punkt.
2. W przypadku wnioskodawców prowadzących jednocześnie chów lub hodowlę świń oraz bydła punkty przyznaje się w odniesieniu do gatunku zwierząt, którego dotyczy operacja.
3. W przypadku wnioskodawców prowadzących jednocześnie chów lub hodowlę świń oraz bydła, oraz wnioskujących o przyznanie pomocy na operacje obejmujące

zarówno świnie jak i bydło, przyznane punkty sumuje się w odniesieniu do obu gatunków.

4. Pomoc może być przyznana na operację, która uzyskała co najmniej:
 - 1) 3 punkty – w przypadku gdy operacja dotyczy chowu lub hodowli świń;
 - 2) 6 punktów – w przypadku gdy operacja dotyczy chowu lub hodowli bydła;
 - 3) 9 punktów – w przypadku gdy operacja dotyczy chowu lub hodowli bydła oraz świń.
5. W przypadku gdy co najmniej dwie operacje uzyskały taką samą liczbę punktów, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje kwota wnioskowanej pomocy, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma operacja z niższą wnioskowaną kwotą pomocy.
6. W przypadku gdy co najmniej dwie operacje uzyskały taką samą liczbę punktów i mają taką samą kwotę wnioskowanej pomocy, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje, przeliczona na DJP, wyższa liczba zwierząt, których dotyczy operacja, ustalona na potrzeby ust. 1 pkt 1 lub pkt 2.
7. W przypadku operacji, które uzyskały taką samą liczbę punktów i mają taką samą wnioskowaną kwotę pomocy oraz przeliczona na DJP średnioroczna liczba zwierząt, których dotyczy inwestycja, ustalona na potrzeby ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, jest taka sama, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje wcześniejsza data i godzina złożenia WOPP.
8. Uznaje się, że rolnik prowadzi chów lub hodowlę świń lub chów lub hodowlę bydła zgodnie z metodami ekologicznymi, jeżeli w dniu złożenia WOPP posiada ważny certyfikat potwierdzający prowadzenie chowu lub hodowli świń lub chowu lub hodowli bydła w odniesieniu do gatunku objętego operacją.
9. W przypadku gdy wnioskodawca prowadzi chów lub hodowlę:
 - 1) świń w okresie konwersji i jednocześnie wytwarza produkt ekologiczny w zakresie tego samego gatunku objętego inwestycją – przyznaje się punkty zgodnie z ust. 1 pkt 7;
 - 2) bydła w okresie konwersji i jednocześnie wytwarza produkt ekologiczny w zakresie tego samego gatunku objętego inwestycją – przyznaje się punkty zgodnie z ust. 1 pkt 7.
10. W przypadku gdy wnioskodawca prowadzi chów lub hodowlę świń lub chów lub hodowlę bydła zgodnie z metodami ekologicznymi i jednocześnie posiada w gospodarstwie zwierzęta w okresie konwersji oraz wytwarza produkt ekologiczny

w zakresie różnych gatunków objętych inwestycją – przyznaje się łącznie punkty zgodnie z ust. 1 pkt 6 i 7.

11. Rozwiązania cyfrowe obejmują automatyzację urządzeń i procesów, m.in. w oparciu o sztuczną inteligencję i chmury obliczeniowe. Punkt, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, jest przyznawany, gdy w gospodarstwie jest planowane wdrożenie specjalistycznych rozwiązań opartych na technologiach cyfrowych.

V. Wyplata pomocy

1. Warunki wypłaty pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Pomoc jest wypłacana:
 - 1) jeżeli złożenie WOP, wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji i poniesienie kosztów nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do 30 czerwca 2029 r.;
 - 2) jeżeli beneficjent w dniu złożenia WOP posiada ważny certyfikat potwierdzający wytwarzanie produktu ekologicznego zgodnie z metodami ekologicznymi – jeśli beneficjent otrzymał punkty za kryterium, o którym mowa w podrozdziale IV.3. ust. 1 pkt 6 lub 7;
 - 3) jeżeli beneficjent w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOP utrzymuje liczbę zwierząt na poziomie co najmniej 85% liczby zwierząt w przeliczeniu na DJP, ustalonej na potrzeby podrozdziału IV.3. ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, jednak na poziomie nie niższym niż 5 DJP, odrębnie w zakresie każdego z gatunków objętego operacją.

VI. Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Beneficjent jest zobowiązany do:
 - 1) utrzymania liczby zwierząt na poziomie co najmniej 85% liczby zwierząt w przeliczeniu na DJP, ustalonej na potrzeby podrozdziału IV.3. ust. 1 pkt 1 lub pkt 2, jednak na poziomie nie niższym niż 5 DJP, odrębnie w zakresie każdego z gatunków objętego operacją;

- 2) posiadania ważnego certyfikatu potwierdzającego wytwarzanie produktu ekologicznego zgodnie z metodami ekologicznymi – jeśli beneficjent otrzymał punkty za kryterium, o którym mowa w podrozdziale IV.3. ust. 1 pkt 6 lub 7.
3. Liczbę zwierząt w przeliczeniu na DJP, którą beneficjent zobowiązany jest utrzymać, ustala się w następujących po sobie 5 okresach 12 miesięcznych, przy czym pierwszy okres 12 miesięczny rozpoczyna się w dniu wypłaty pomocy.
4. Beneficjent informuje ARiMR o realizacji zobowiązań w okresie związania celem, w terminie określonym w umowie o przyznaniu pomocy.

VII. Zwrot pomocy

1. Warunki zwrotu pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto beneficjent jest zobowiązany do dokonania zwrotu kwoty pomocy:
 - 1) w przypadku niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2 pkt 1, w okresie:
 - a) do roku od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 100% wypłaconej kwoty pomocy,
 - b) powyżej roku i do 3 lat od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 50% wypłaconej kwoty pomocy,
 - c) powyżej 3 lat i do 5 lat od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 30% wypłaconej kwoty pomocy;
 - 2) w przypadku niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2 pkt 2, w okresie:
 - a) do roku od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 100% wypłaconej kwoty pomocy,
 - b) powyżej roku i do 3 lat od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 50% wypłaconej kwoty pomocy,
 - c) powyżej 3 lat i do 5 lat od dnia wypłaty pomocy – w wysokości 30% wypłaconej kwoty pomocy;
 - 3) jeżeli nie złożył w ARiMR informacji o realizacji zobowiązań, w terminie określonym w umowie o przyznaniu pomocy – wówczas następuje zwrot 0,5% pomocy.

Załącznik – Wymagania dotyczące wybiegów dla bydła oraz zbiorników na odcieki z tych wybiegów

1. Wybieg dla bydła powinien być połączony funkcjonalnie z pomieszczeniem, w którym utrzymywane są zwierzęta.
2. Wybieg powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 0,75 m² na każde 100 kg masy ciała zwierzęcia.
3. Nawierzchnia wybiegu:
 - 1) powinna odpowiadać parametrom technicznym w zakresie nawierzchni podłóg w oborach, tj. powinna być utwardzona, nieprzepuszczalna, równa, stabilna, wykonana z materiałów antypoślizgowych pozwalających na bezpieczne poruszanie się bydła;
 - 2) powinna być odpowiednio wyprofilowana i skanalizowana w sposób pozwalający na utrzymanie wybiegu w odpowiednich warunkach sanitarnych, tj. powinna umożliwić łatwe jej czyszczenie.
4. System odprowadzania odcieków z wybiegu powinien być połączony ze zbiornikiem na te odcieki.
5. Pojemność zbiornika na odcieki powinna być dostosowana do liczby zwierząt korzystających z wybiegu i okresu przechowywania tego odcieku. Przy obliczaniu wymaganej pojemności zbiorników na odcieki należy przyjąć minimum 0,2 m³ na każdy 1 m² wybiegu przy 6-miesięcznym okresie ich magazynowania.
6. Zbiornik na odcieki musi być szczelny, nieprzepuszczalny oraz posiadać szczelną pokrywę z otworem wejściowym i wentylacyjnym.
7. Ogrodzenie wybiegu powinno być zbudowane z elementów trwałych, niepowodujących urazów, uszkodzeń ciała zwierząt oraz powinno uniemożliwiać ucieczkę zwierząt.